College van Burgermeester en wethouders
Gemeente Winterswijk
Postbus 101
7100 AC Winterswijk

t: 088 888 6666
e: info@ltonoord.nl
w: www.ltonoord.nl

Postadres
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Hoofdkantoor
Zwartewaterallee 14
8031 DX Zwolle

Vestiging
Zwolle

Datum: 11 maart 2021 Referentie: 2021.010.AR.gl

Betreft: **Zienswijze Voorkeurslocatie nieuw bedrijventerrein Winterswijk**

Geacht College,

LTO Noord afdeling Oost Achterhoek heeft kennis genomen van uw voornemen tot het aanwijzen van de locatie Misterweg als voorkeurslocatie voor een nieuw bedrijventerrein. In deze brief vindt u onze zienswijze op dit besluit.

We missen een zorgvuldige belangenafweging
Ons land is klein en de druk op de ruimte is groot. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging van maatschappelijke belangen bij ruimtelijke besluiten. Voor algemene bedrijvigheid kiest u voor de ontwikkelbehoefte van klanten die u nog niet kent, en die mogelijk niet eens inwoner van onze gemeente zijn, op basis van een modelmatige benadering. Onze landbouwgrond staat onder druk van gestapelde ruimteclaims. Naast bedrijventerreinen is dat woningbouw, ruimte voor klimaatadaptatie, ruimte voor natuur, nieuwe wegen, energie-opwek en recreatie. Daarnaast is er tegelijkertijd een sterke maatschappelijke en politieke druk richting circulaire en natuurinclusieve landbouw, dus extensivering. Voor die extensivering is niet minder, maar juist meer landbouwgrond nodig. De steeds schaarser wordende landbouwgrond is rijk aan maatschappelijke toegevoegde waarde. Naast de productie van veilig en gezond voedsel betreft dat o.a. koolstofvastlegging (CO_2), goed bodemleven, biodiversiteit en een beleefbaar karakteristiek coulissenlandschap. Een cultuurlandschap wat nauw verbonden is met de Winterwijkse identiteit en waar we zuinig op moeten zijn.
Op grond van die zuinigheid en algemene duurzaamheid past een binnenstedelijke oplossing veel beter dan het doen ontstaan van (weer) een nieuw eiland van verstedelijking, los van en op afstand van de bebouwde kom of bestaand industriegebied.
Voor de landbouw is deze, goed verkavelde locatie, onmisbaar en we begrijpen de voorkeursaanwijzing niet. Landbouwgrond is van nature weinig mobiel. Het kadaster en WUR berekenen die voor onze omgeving op 0,27% [1]. De voorgenomen ontwikkeling van bedrijventerrein en natuur kost ons

[1] **https://www.kadaster.nl/-/kwartaalbericht-agrarische-grondmarkt-2020-3e-kwartaal?redirect=%2Fzakelijk%2Fvastgoedinformatie%2Fkwartaalberichten-agrarische-grondmarkt**

buitensporig veel ontwikkel- (extensiverings)ruimte. Het landbouwbelang is ons inziens onvoldoende meegenomen in deze afweging.

Landbouw in Winterswijk loopt vast in ruimtebehoefte
Op basis van cijfers van het CBS over 2020 is te concluderen dat de Winterswijkse landbouw haar 7523 hectare landbouwgrond nodig heeft.

- Er zijn 14756 stuks rundvee, waarvan 7657 melkkoeien (GVE). De overige nemen we aan als jongvee, waarbij jongvee <1 jaar 0,21 GVE is en jongvee > 1 jaar 0.53 GVE is. In totaal zijn dit 10300 GVE. Wanneer we een extensieve benadering hanteren waarbij mest en voer in evenwicht zijn, is de verhouding 2,3 GVE per hectare gangbaar. Dit maakt dat de huidige rundveehouderij een ruimte beslag in neemt van 4500 hectare.
- Daarnaast hebben we ongeveer 40.000 varkens, ca 35.000 vleesvarkens (4,5 kg fosfaat per dier) en 5000 fokzeugen (5.2 kg fosfaat per dier). De grondbehoefte hiervoor is 3700 ha bij een plaatsingsruimte van 50 kg fosfaat per hectare. Veel van deze grond is in gebruik als akkerbouwgrond.

Daarnaast zijn er nog kleine categorieën als geiten en kippen. Alleen voor de koeien en varkens komt de Winterswijkse landbouw al 677 hectare landbouwgrond tekort binnen de gemeente. Daarnaast is er landbouwgrond in gebruik binnen de gemeentegrens door Duitse landbouwers, waarbij het om ongeveer 100 hectare gaat. Dit samen geeft een druk op de landbouwgrond vanuit de sector zelf, waarbij iedere invloed van buiten de sector een prijs opdrijvend effect heeft en de landbouw voor een steeds grotere opgave stelt. Voor jonge boeren wordt het vrijwel onmogelijk een goed bedrijf te starten op duurzame grondslag.

Gelijke behandeling in duurzaamheidsverplichting
Naast de bovenbeschreven bevoordeling van algemene bedrijvigheid van buiten, boven lokale landbouw valt ons ook op dat in de afweging het element duurzame opwek ontbreekt. Het kan niet zijn dat de landbouw de enige sector is die productieruimte moet inleveren voor de energietransitie. We gaan er dus vanuit dat ook een nieuw terrein netto energieleverend is. Het is dan veel logischer qua netwerk en energietransport om een bedrijventerrein in, of tegen de bebouwde kom te realiseren.

Een zorgvuldige afweging effect op stikstofaanpak ontbreekt
Anno 2021 mogen we verwachten dat iedere ruimtelijke ontwikkeling tegen 'de stikstof maatlat' gehouden wordt. Van de beschreven opties én de binnenstedelijke optie is de gekozen locatie qua stifstofeffect onwenselijk, Op basis van afstanden is Misterweg gelijk aan Tuunterveld en beter dan Elinksveld, maar een zorgvuldige afweging moet ook kijken naar de ligging t.o.v. de natuurgebieden en windrichtingen. Bovendien mist de variantenanalyse de vergelijking met een binnenstedelijke optie. Het verschil daarmee in stikstofeffect blijft zo buiten beschouwing.
Waar wij als sector samen met de regionale overheden inspanningen leveren om de emissie verregaand terug te brengen, en daar ook offers voor moeten brengen, mogen we toch minimaal verwachten dat nieuwe ontwikkelingen hier slim op uitgelegd zijn. Een rapportage op basis van een huidige Aerius voorbeeldberekening zou hier helderheid in verschaffen. Welke locatie heeft nu het minst invloed op de N2000 gebieden? Het is aannemelijk dat dit ook blijft in een eventuele vernieuwde rekenmethodiek.

Plan deels in strijd met status 'beschermingszone natte landnatuur'
De provincie beschermt de natte landnatuur door hydrologische beschermingszones aan te wijzen. Binnen deze gebieden streeft de provincie naar het op orde brengen en houden van de waterhuishoudkundige omstandigheden om zo de ecologische diversiteit van de natte landnatuur in het Gelders Natuurnetwerk duurzaam in stand te houden. Het voorgenomen besluit ligt voor een deel in die zone. Het verbaasd ons dat we hier niets over terug vinden in de ecologische analyse, noch in één der andere bijlagen.

- In het proces van de ontwikkeling van de ecologische zone wordt de ontwikkeling van het bedrijventerrein meegenomen. Het is voor ons onwenselijk dat hierdoor de gewenste robuuste verbindingszone een groter ruimtelijk beslag inneemt.

Onduidelijke beleidsvorming en 'niet alles kan'
Het is ons onduidelijk waarom de locatie Gaxel is geannuleerd en er nu kennelijk wel behoefte is aan dergelijke locatie. Verder wordt er te weinig gekeken naar het effect op verkeersbewegingen. Ook hierop zou een binnenstedelijke variant volgens ons veel beter scoren. Het ontbreekt in onze ogen aan een logische samenhang met beleid zoals kenbaar uit eerdere besluiten en de omgevingsvisie. Juist de stevige ambitie op toerisme zou toch vragen om bescherming van het buitengebied? Ook qua stikstof is een combinatie van beide ambities niet uitvoerbaar. We brengen hier de woorden van D Remkes in herinnering: *'niet alles kan'*. U zult keuzes moeten maken.
Samenvattend vragen we u dringend af te zien van deze aanwijzing, het goede overleg te zoeken met de landbouw, en een extra duurzame binnenstedelijke variant uit te werken. Ten slotte vragen we u om de participatie op dit plan op te schorten tot een moment waarop de lokale democratie weer ongestoord kan werken en niet meer gehinderd wordt door corona-maatregelen. Dit soort besluiten zijn onomkeerbaar en verdienen een zorgvuldig maatschappelijk debat.

Voor meer informatie of vragen over deze zienswijze kunt u contact nemen met [redacted] van LTO Noord via mail [redacted] of telefonisch [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regiomanager LTO Noord
Regio Oost